

δωσιὰ καὶ ἀκέρια γιὰ ἱστορικὴ ἐπιστήμη, πρέπει νὰ κλείσῃ, σκέπτα νέττα, στὸν κύκλο τῆς καὶ τὸ ζήτημα τοῦ βυζαντινοῦ καιροῦ. Ἄλλο καλολογικὴ ἡδονὴ καὶ παιδαγωγικὸ κέρδος, καὶ ἄλλο ἐπιστημονικὴ ἔρευνα. — Καὶ ὁ Κρουμπάχερ, καθὼς δλοῖ δσοὶ κρύβουν ἀπὸ τὴ φλόγα τῶν τραγῶν ἐρευνητῶν, τῶν Ταιν καὶ τῶν Μόμσεν, καὶ εἶναι καὶ τοῦ λόγου δυνατοὶ τεχνίτες, τελειώνει τὸ νόημα τοῦ χειροπιαστὰ παρασταίνοντάς το μέσα σὲ μιὰ προφητικὴ εἰκόνα: — Ἡ δύναμις τῶν πραγμάτων δὲ νικήσῃ κ' ἔδω. Θὰ γίνῃ καὶ μετ' ἡ φιλολογικὴ τὴν ἐπιστήμη δ,τι ἔγινε μετ' ἡ ζωγραφικὴ. Ἐνὰν καιρὸ οἱ ἄνθρωποι ἐνδοσιαζόντανε μόνο ἀπὸ οὐρανόχρωμες λίμνες, ἀπὸ ροδοστεφάνωτες ἀπριλιάτικες τοποθεσίαις καὶ δλο ἀπὸ καὶ τέτοια· ὁμως ἀπὸ τότε ὡς τώρα ὁ κόσμος ἔμαθε νὰ τὰ βροῖσῃ τὰ θεῖα καὶ τὰ αἰώνια παντοῦ, παντοῦ σὴν ἀπέραντη τὴν πλάση.

ΚΩΣΤΗΣ ΠΑΛΑΜΑΣ

ΕΙΔΙΚΡΙΝΑ ΚΑΙ ΕΑΣΤΕΡΑ

«Σιχαμερὴ σὰν ἱεροσυλία, γράφει ἡ «Δεκαπεντάμερη Ἐπιθεώρηση» τῆς Δόντρας, θὰ φανῇ ἡ κλέψῃ, πὼς οἱ σημερινοὶ Ἕλληνες θάτανε δυνατώτεροι, ἔ δὲν εἶχανε ποτὲς ἀκουστὰ τίποτα γιὰ τὸν Ὀμηρο καὶ προπάντων ἂν ξεχνούσανε πὼς εἶναι συμπατριῶτες τοῦ Δημοσθένη. Γιατὶ δὲν ὑπνώσθησανε μόνον ἀπ' τὸ λαμπρὸ περκαμένο τῆς υφυλῆς τους· ἔχουνε παραλύσει ἐξαιτίας του. Σο βαρὸς εἶναι κίντυνος δτι μποροῦνε νὰ καταστρεφτοῦνε ἀπ' αὐτό.»

Πικρὴ ἀλήθειαις διατυπώνουνε τὰ λόγια τῆς λουτρίτικης ἐφημερίδας, πὼς πολὺ λίγοι ἀπὸ τοὺς Ρωμιοὺς τὴ νοιώσανε καὶ λιγώτεροι πολὺ τὸν ἐθνικὸν ἠρωτὴν καὶ τὸν ἀπὸ τὴν ἀπὸ τῆς ἐλληνικῆς ἐφημερίδας. Κεῖνο πὼς μᾶς τοιτώνει τώρα εἶναι τὸ πρόβλημα τὸ οἰκονομικὸ. Καὶ κεῖνο πὼς ἐλπίζομε ἀπ' τὴ λύση του εἶναι ἡ ἄμεση δημιουργικὴ δύναμις στρατιωτικῆς. Ὅμως ἡ τσουχτερὴ ἀλήθεια ἀπὸ ξένον τονισμένη κελὸ νὰ καὶ μᾶς κερφωθῇ στὰ νεῦ, γιὰ νὰ ζητήσομε γοργὰ τὴ θεραπείαις τῆς ἀρρώστιας μας, ἔταν μετ' τὸ καλὸ σὲ λίγο μποῦμε κάπως στὸ

δρόμο πὼς ποθοῦμε, καὶ αὐτὸ μὲ κάνει νὰ πῶ ἔδω δὲν ἴδω.

Πεῖσά εἶν' ἡ θεραπεία εἶναι φανερό, ὅταν ἀναγνωρίσομε τὴν ἀρρώστια μας τόσο καλά, ὅσο τὴν ξέρουνε ὄχι πᾶς οἱ Ἑγγλέζοι ἢ οἱ Γερμανοί, παρὰ οἱ ἀνταγωνιστάδες μας οἱ Βούργαροι.

Σ' ἕνα διάλογο γιὰ τὰ παιδιὰ, πὼς σκάρωσαν οἱ Βούργαροι, κουβεντιάζουν ἕνα Ἕλληνοπούλο μ' ἕνα Βουργαρόπούλο. Δὲν τὴ θυμάμαι τὴν κουβέντα τους μ' ἀκριβείαι, μὰ τὸ νόημα τοῦ διαλόγου εἶν' ἀπάνου κάτου αὐτό:

Ἄσει τὸ Ἕλληνοπούλο: Ἡ ἱστορία φανερώνει πὼς ἐξαρχῆς Ἑλληνικὴ ἔταν ἡ Μακεδονία κ' οἱ Μακεδόνες Ἕλληνες. Ναι, ἀπαντᾷ τὸ Βουργαρόπούλο, μὰ τί νὰ κάνουμε; τώρα εἶναι βουργαρικὴ. — Ἕλληνας δὲν εἶ-αν ὁ Ἀριστοτέλης καὶ ὁ μέγας τῆς Μακεδονίας βασιλεὺς Ἀλέξανδρος; — Ναι εἶτανε δικὸς σας ὁ Ἀλέξανδρος καὶ ὁ Ἀριστοτέλης, μὰ νὰ καὶ δικὴ μας ἡ Μακεδονία.

Κ' ἐξακολουθεῖ ἔτσι ἡ κουβέντα.

Νὰ τὴν λοιπὸν σὰ σὲ καθέρφτη ἡ ἀρρώστια μας. Μᾶς ὑπνώτισε ἡ δόξα ἡ προγονικὴ καὶ μᾶς ἐθάμψωσε ἡ λάμψη ἡ παπαδικὴ καὶ ἀντὶς νὰ δουλέψουμε καὶ νὰ στηριχτοῦμε στὸν ἑαυτὸ μας καὶ μετ' ἡ δύναμις καὶ τὸ σπαθὶ μας νὰ ζητήσομε νὰ κρατήσομε τοὺς τόπους μας, φανταστήκαμε πὼς θὰ μᾶς δώσουνε τὴν Πόλη, τὴ Μακεδονία καὶ ὅλη τὴν κληρονομία μας ὁ Δημοστένης καὶ ὁ Ἀριστοτέλης καὶ ὁ Πλάτωνας καὶ ὁ Μέγ' Ἀλέξανδρος καὶ οἱ περγαμηνῆς καὶ τὰ χαρτιά τοῦ Πατριάρχου. Καὶ τὰ σκολειὰ μας αὐτὸ τὰ δηλητήρια μᾶς ἔχουνε. Καὶ βοηθοῦσανε καὶ βοηθοῦν ὡς τώρα νὰ μᾶς ἐκτοπίζουνε οἱ Βούργαροι. Γιατὶ μᾶς δώσαν καὶ μᾶς δίνουν λεγεῶνες δασκαλοθεμεμένους μετ' συνταχτικὸ καὶ μετ' γραμματικὴ καὶ μετ' προγονόφουσας ἀχρηστους γιὰ κάθε δουλιὰ πραχτικὴ ἀνθρώπων, ἀντὶς ἐργατικὸς καὶ χρῆσιμος τεχνίτες καὶ ἀνθρώπους γυμναστικῆς καὶ μισθωμένους καὶ προπάντων ἀντὶς γεωργοὺς καλοῦς. Καὶ μετ' τὰ ἔδω μισθὰ καὶ τὸ ἐλεύτερο Ἑλληνικὸ κράτος στηρίχτηκε στὸς δασκάλους καὶ στὸς παπάδες καὶ στὰ κόλλυβα τῶν πλουσιῶν καὶ σὴν ἐλεημοσύνη τῶν τραγῶν καὶ τῶν μεγάλων καὶ διαφθεῖρην καὶ ρημάξαν τὸν Ἑλληνικὸ λαὸ οἱ προκομμένοι τοῦ πολιτικοὶ καὶ νὰ μᾶς τώρα πὼς ζητάμε ἀπ' τὸ ἄλφα τὴ δημιουργία ἐθνικῆς ζωῆς. Κι ἔ δὲν τὸ κάνουμε, ἔς μὴν περιμένομε ἀποκατάσταση ἐθνικὴ. Οἱ πατριάρ-

χηδῆς μας κ' οἱ παπάδες κ' οἱ δασκαλοὶ, μποροῦ νὰ πῶ καὶ οἱ Συγγροὶ ὅλο μακρότερον θὰ μᾶς πηγαίνουν ἀπ' τὴν Πόλη. Μὰ οἱ Βούργαροι, ἂν καὶ δὲν ἔχουνε Συγγροὺς εἶναι κοντύτερον σ' αὐτὴ, γιατί τὸ κράτος τὸ Βουργαρικὸ στηρίχτηκε σὴν γεωργία καὶ σὴν ἐργασία καὶ σὴν σημερινὴ σφία κ' ἱστορία καὶ γλώσσα καὶ δύναμις, ὄχι σὲ τίλους προγονικοῦς. Δὲν ἔχουνε Θεμιστοκλῆ οἱ Βούργαροι καὶ Ἀριστοτέλη, γλώσσα προγονικὴ καὶ Παρθενῶνα, ὅπως δὲν ἔχουνε Συγγροὺς καὶ πατριάρχηδες. μὰ ἔχουν γεωργοὺς καὶ κόμμα σὴν Βουλὴ γεωργικὸ, ἔχουνε δασκάλους σοσιαλιστάδες, σύλλογους ἐργατικὸς καὶ κόμμα σὴν Βουλὴ σοσιαλιστικὸ. Δὲν ἔχουν Μεστριώτη καὶ καθαρεύουσα καὶ γλώσσας λογιῆς λογιῆς καὶ ἀνοησίαις καὶ τύφλες, μὰ ἔχουνε στρατὸ κ' ἔχουνε στὰ σκολειὰ τὴ γλώσσα τους κ' ἔχουν φιλολογία σημερινὴ, καλὴ καὶ ἀδιάρφορο, πλοῦσια ὅμως σὲ μεταφραστικὴ τῶν κελῶν ξένων ἐργων, πλοῦσια σὲ σοσιαλιστικὰ βιβλία καὶ καλὴ γιὰ νὰ μορφῶν καὶ νὰ φρονηματίζῃ τὰ βουργαρόπουλα, ἔχουνε γεωργικὴ νομοθεσίαι καὶ μετ' ἡ δ' αὐτὰ, ἀπὸ μᾶς πούλοῦν ταῦτά τους καὶ τὸ στᾶρι τους, ἔμας τοὺς λόρδους, μᾶς κταχτοῦν καὶ τὴ Μακεδονία μας καὶ βρῆσκονται κοντὰ σὴν Πόλη. Κ' εἰς τὴν θέρην μῆρα πὼς θάνοῦμε πεινασμένοι τὸ ντουλάπι μας καὶ δὲ θὰ βλέπομε παρὰ χαρτιά καὶ θὰ κρεμάμε τὸ δισάκι στὸν ὄμο γιὰ νὰ τρέχομε νὰ ζητιανεύομε στὶς ἀκρίαις τοῦ κόσμου, ἔ δὲν ἀνοίξομε ἐπὶ τέλους τὰ σφραβὰ μας καὶ δὲν ἀλλάξομε μυαλὸ θάβοντας βαθεῖα τοὺς ἔως τώρα ἀρχηγούς μας καὶ πολιτικούς μας μ' ὅλα τους τὰ συστήματα.

Γιὰ τὴν ὄρα νοιώσαμε πὼς δὲν πρέπει νὰ περιμένομε τίποτα ἀπ' τοὺς Εὐρωπαίους, μόνον ἀπ' τὴ δικὴ μας δύναμις. Πρέπει νὰ νοιώσομε πὼς καὶ ἀπὸ τοὺς προγόνους δὲν ἔχομε νὰ περιμένομε τίποτα, πὼς παραλύομε μετ' ἡ προσήλωσις σ' αὐτούς, πρέπει νὰ καταλάβομε τοῦ Μιστριώτη τὴν ψευτιά πὼς ἡ ψευτικὴ γλώσσα μᾶς συνεθεῖναι μεταξὺ μας καὶ μᾶς σώζει, πρέπει νὰ μὴν κρημιόμαστε στὸ Πατριάρχου τὰ προνόμια καὶ τοὺς χοντροὺς λαίμοῦς τῶν μεγαλοπαπάδων, πρέπει νὰ χτυπήσομε τὸ Κεφάλαιο, πὼς μαρτζώνει τὸν τόπο μας καὶ νὰ ὑποστηρίξομε τὴν ἐργασία καὶ τὴν γεωργία.

Καὶ ἀποτεινοῦμαι στὸ Στρατιωτικὸ Σύνδεσμο, πὼς ἔχει τὴν καλὴ φιλοδοξία νὰ πρωτοστατήσῃ σὴν ἐθνικὴ ἀναγέννησις καὶ πούχει ἀνάμεσὸ του τὸν Ἄντρη Καρκαβίτσα, τὸ συγγραφεὶ τοῦ «Ἄρχαιο-

ΠΕΤΡΟΥ ΨΗΛΟΡΕΙΤΗ

ΣΠΑΣΜΕΝΕΣ ΨΥΧΕΣ*

Ἐκλαίει καὶ δὲν ὕψωνε τὸ κεφάλι του νὰ δει ἀποπάνου του πόσο ἡσυχὰ καὶ τρομαχτικὰ ἀδιάφορα κυλοῦνται τ' ἄστρα, σὲ μιὰν αἰώνια ἀμίλησις. Πόσο τιποτένιοι καὶ λουκλίστικοι οἱ πόθοι μας μπροστὰ σὲ μιὰν ἀστροφεγγιά!

Τὶ παράξενες κομικῆς κινήσεις θὰ κάνομε καὶ πὼς θὰ ὕψωνομε ἀπελπισμέναις τὰ χερᾶκια μας καὶ θὰ χτυποῦμε μετ' ἀγανάχτησις τὰ καρτονένια ποδαρῆκια μας καὶ πόσο μικροσκοπικοὶ θὰ κυκλοφοροῦμε μετ' ἀφήλῃ κηπέλα μας καὶ τίς πελώριες φιλοδοξίας μας σὴν ἀκρη τῆς θάλασσας καὶ στὰ πόδια τῶν βουνῶν! Ἐνὸς ἀποπάνου μας τὰ ἄστρα σιωποῦνε καὶ τρέμουνε, λῆς καὶ ξέρουνε αὐτὰ ἀπὸ πὼς ἔρχονται καὶ πὼς πηγαίνουν.

Ἡ Χρυσούλα εἶχε γουκτίσει χῆλω μπροστὰ του καὶ ἀκούμποῦσε στὰ γόνατά του καὶ τὸν κού-

ταζε ἀπελπισμένη. Τὶ νὰ τοῦ πεῖ, τί νὰ τοῦ πεῖ γιὰ νὰ τὸν παρηγορήσῃ;

— Κ' εἶπειτα δὲ μ' ἀφῆνον ἡσυχὸ, δὲ μ' ἀφῆνον ἡσυχὸ. Ὅλοι οἱ φίλοι μου μετ' κοροιδεύουνε, μετ' εἰρωνεύουνται, μετ' βρίζουν. Κι ὁ μόνος μου φίλος σὴν Ἀθήνα καὶ αὐτὸς μετ' πλήγωσε σήμερα θανάσιμα. Νᾶ, κύταξε τὸ γράμμα πὼς ἔλαβα σήμερα τὸ πρῶτ. — Νευρικός ἐβγαλε ἀπὸ τὴν τσίπη του τὸ γράμμα καὶ τὸ διάβασε. Ἐνὰ γέλιο σπασμοδικὸ τοῦ ἔσκιζε τὴ φωνὴ σὲ κάθε ἀράδα.

Ἄπὸ τίς χαμηλῆς ρίζες τοῦ βουνοῦ πὼς κα τοικοῦμε ἔμεις ἔδω, σοῦ στέλνω σὴν Κορφή πὼς ἀνέβηκες τίς πιὸ ἰγκάρδιες εὐκῆς μου, τώρα σὲ γιορτῆς τοῦ Πάσχα. Θέλω νὰ μὴν κατεβῆς ποτὲ ἀπὸ τὴν Κορφή πὼς ἀνέβηκες μετ' ἡ δύναμις τῆς σκέψῃς σου, νὰ μὴν κατεβῆς ποτὲ σὴν Πραγματικότητα, μόνον ν' ἀναγκάσεις τὴν Πραγματικότητα ν' ἀνεβῆ ἴσαμε σένα καὶ νὰ σ' ἀγαπήσῃ. Καὶ μέσα στὸ δημιουργικὸ αὐτὸ σφιχταγκάλισμα τοῦ Ἰδανικοῦ καὶ τῆς Πραγματικότητας, νὰ μὴν ἀλησμονεῖς ποτὲ ἐκείνους πὼς σ' ἀγαπήσανε πολὺ...

— Χαχαχά! Βλέπεις; βλέπεις; Κ' εἶπειτα μού λῆς νὰ ἡσυχάσω! Στάχτη οἱ ἐλπίδες πὼς περιμένομε ἀπὸ μῆνα. Τιποτένιν, ἀνώφελη, εὐνούχικη ἢ

ζωὴ μου. Τὸ κῆμα μου νοιώθω εἶναι ἀπὸ μεγάλη γενεὴ καὶ ὁμως τὸ χῆμα ἔλωτα σὲ χαρῆς μικρόψυχες καὶ ταπεινότητες. Ἐγὼ πὼς νοιώθω τὸ μέτωπό μου νὰ ραγίζει ἀπὸ τὴν ἐρημὴ ἀέταιων φτερῶν, στενεύω τὴν ὑπαρξή μου μέσα στὸς τέσσερις αὐτοὺς τοίχους μετ' τίς ἠλίθιες φωτογραφίες καὶ τὰ σχολαστικὰ, σαράβλα βιβλία. Σαβούρα κ' ἐγὼ στὸ καράβι τῆς ζωῆς, μέσα στὸ ἀμπάρι, ἐνὸ οἱ ἄλλοι, οἱ κηπετάνιοι, στέκονται σὴν γέφυρα καὶ κυτᾶζουν τὸν οὐρανὸ καὶ τὴ θάλασσα καὶ τίς ἀπόμακρες στεριές!

Κ' ἡ Χρυσούλα τὸν κύταζε ἀπελπισμένη καὶ τοῦ φιλοῦσε τὰ χέρια καὶ τοῦ κλειόσε μετ' ἡ ἀπαλάμη τῆς τὸ στόμα.

— Ὅρεστη μου, Ὅρεστη μου! Ἐνα, δὲ, παραπάνου δὲ χωρεῖ ἡ καρδιά τοῦ τέλειου ἀνθρώπου. Γιατὶ νὰ σκορπᾷ τόσο ἄστωτα τὴν ψυχὴ σου σὲ ὄλους; Ὡ! νᾶθελες! νᾶμαστε ἡσυχὰ, ἡσυχὰ, εὐτοχεῖς, νὰ μὴν τὸ πούμε κανενός, νὰ κλειόσομε τίς πόρτες καὶ τὰ παράθυρα, νᾶμαστε ταπεινοὶ γιὰ νὰ μὴ ζηλέψῃ ἡ Μοῖρα.

Ὅρεστη μου! Ὅρεστη μου! μόνο τὰ μικροῦλικα φτερά τοῦ Ἐρωτα μποροῦνε νὰ σκεπάσουν καὶ νὰ κρύψουνε τίς μεγάλες μαύρες φτέρουγες τῆς ζωῆς

(* Ἡ ἀρχὴ σὴν ἀριθ. 355.

λόγου, και ἀποτείνουμι σ' ὄλους τοὺς φωτισμέ-
νου; τῆς φυλῆς μας, σ' ὄλους τοὺς νέους ποὺ ἀγκά-
λιασαν τὸ κίνημα τἀναμορφωτικό :

Χτύπημα πρέπει νὰ δοθῆ στοὺς λείψανα μιᾶς
διοχιλιόχρονης κατάρξε, στὴν ἀτιμη ἐκπαίδευσή
μας, ποὺ και σωματικὰ και πνευματικὰ τὰ σακκ-
τεύει τὰ παιδιὰ μας, τὰφίνει ἀμόρφωτα, τοὺς πο-
τίζει περιφρόνητη γιὰ τὴ γεωργία και γενικὰ γιὰ
τὴ δουλιὰ και γιὰ τὴ γλώσσα τους και τὸ κάθε
τι δικὸ τους και τὰ κάνει ψεύτες και ἀνελεύτερος
και ἀνίκανους ἀνθρώπου; στραβοκαλλιεργώντας τὴν
ψυχὴ τους, φυτεύοντας τῆς γαϊδουράγκαθα κ' ἐμ-
πνεοντάς τους ψεύτικη λατρεία πρὸς ἕνα κόσμο προ-
γονικὸ ψεύτικον και αὐτόνε, γιὰτι ποτέ του ὁ δά-
σκαλος δὲν ἐνοιωσε τὴ ληθινὴ ἀρχαῖο πνεύμα και
τοῦ; ἀρχαίους συγγραφίηδες.

Χτύπημα πρέπει νὰ δοθῆ και στοὺς παπάδες.
Οἱ Βυῦργαροι ἐπῆραν πάνου του; και ἐνοιωσαν τὸν
ἐκυτό τους χτυπώντας τοὺς Ἕλληνας παπάδες.
Κ' ἴτοι μ' ἕνα σμπάρο σκότωσαν δυὸ τρυγόνια. Και
τὸ ἔθνος τὸ Ἕλληνικὸ πολέμησαν, πολὺ ἀδικα βέ-
βαια, και ἀπ' τὴ λατρεία τοῦ παπιδισμοῦ ξελευτε-
ρώθηκαν κ' ἐκάνανε ἀγία δουλιὰ. Κ' οἱ σημερινοὶ
τοὺς ἔξαρχοι μοῦ φαίνεται πὼς κάθε ἄλλο εἶναι παρὰ
παπάδες.

Χτύπημα, ὅπως εἶπαμε, και στὴν πλουτοκρα-
τία δὴ στοὺς Βασίλειο.

Ἡ ἐπανάστασις, ποὺ ἀρχισε, δὲ θὰ προκάψῃ,
κ' δὲν ἀνοιχτῆ πλατὺς δρόμος γιὰ νὰ βγῆ στὴ
μέση τὸ ἀληθινὸ σημερινὸ Ἕλληνικὸ ἔθνος, γεωργοὶ
κ' ἐργάτες, με τὴ γλώσσα του, με τὴν ὁρμὴ του,
με τὴ δύνμη του και τὴ φυσικὴ ζωὴ του, νὰ νοιώσῃ
τὸν ἑαυτό του, νὰ ζετινάξῃ τὴ νᾶρκη του και νὰ
περκασιπῆ τοῦ; τόπους του.

29.11.1909.

ΛΥΔΟΣ ΠΟΛΑΒΡΟΣ

ΔΗΜ. Π. ΤΑΓΚΟΠΟΥΛΟΣ

ΣΤΗΝ ΟΞΩΠΟΡΤΑ

ΔΡΑΜΑΤΙΚΗ ΣΚΗΝΗ

Καλλιτεχνικὴ ἔκδοσις τοῦ «Σεράπιου» τῆς
Ἀλεξάνδρειας, με τὴν εἰκόνα τοῦ συγγραφέα.

Πουλιέται σὶὰ γραφεῖα τοῦ «Σεράπιου»
(Revue «Serapion». Alexandrie — Egypte)
φρ. 5. Γιὰ τοὺς συνδρομητάδες τοῦ «Σερά-
πιου» και τοῦ «Νουμᾶ» φρ. 3.

ΦΥΛΛΑΔΕΣ

ΤΟΥ ΓΕΡΟΔΗΜΟΥ*

Γ'

ΛΥΘ ΔΟΓΙΑ ΠΡΙ ΝΑ ΤΑΞΙΔΕΨΟΥΜΕ ΣΤΟ ΧΩΡΙΟ

Ἐχομε νὰ περάσουμε βραδιὲς και βραδιὲς στοὺς
χωριό. Θὰ πάμε και κει καθὼς πήγαμε στὴν Ἀκρό-
πολη. Ἀγνώριστοι, ἀθώρητοι, με τῆς φαντασίας τὰ
μαγικὰ τὰ φτερούγια. Ἐδῶ, κοντὰ στοῦ καλυθιοῦ
μου τὸ λυχνάρι. Ἐγὼ, ὕστερ' ἀπ' ἀλάκρης μέρας
σκάψιμο κ' ἴδρω και μέσα στοῦ νοῦ μου ἐσὺ, πα-
τριώτη; ποῦ καταδέχτηκες ν' ἀφήσης τόσες και τό-
σες ἐφημερίδες; μυριόγλωσσες και μυριόλαλες, τόσα
και τόσα διαλλαχθέντα ρομάντσα, ποῦ σ' Ἀνατολὴ
και Δύση σκορπᾶνε ζαχαρσκέπαστες στάλες φαρ-
μάκι, (ὅς εἶτανε τοῦλάχιστο θανάτου φαρμάκι!), τὰ-
φίνεις ἔλ' αὐτὰ τοῦ πολιτισμοῦ τὰ ξακουστὰ χαρτο-
λούλουδα, κ' ἔρχεσαι νὰ κοιτάξῃς λουλούδι στεγνὸ
και μισόψυχο τοῦ βουνοῦ, νὰκούσης παρᾶξενὰ λόγια
γέρου περιβολάρη, νὰ κρυφοπετάξῃς μαζί του στὰ
θλιβερά του ταξίδια.

Ἔτσι θὰ τὸ σεριανίσουμε τὸ χωριό. Καλλίτερα ὁ
νοῦς σου νὰ σὲ φέρῃ ἐκεῖ, παρὰ τὸ κορμὶ σου. Με
τὸ κορμὶ σου νὰ πᾶς, θὰ σπάσουν τὰ καλομαθημένα
σου πόδια. Πέτρες και πέτρες! Πέτρες ποῦ στρω-
θήκανε μιὰ φορὰ στὰ σοκάκια του και πιά δὲν ξε-
στρωθήκανε! Μόνον τῆς στρογγύλην ὁ κειρὸς ἀπὸ
πάνου, τῆς ρίζωσθε βαθιὰ ἀποκάτω, και τώρα χρι-
στιανὸς και ἂν θέλῃ νὰ περπατήξῃ δίχως νὰ σκύβῃ,
εἶναι ἀδύνατο!

Μήτε γὼ δὲν πηγαίνω πιά στοὺς χωριό. Σὰν ἦρθα
γέρος ἀπὸ τὰ ξένα, εἰμωνα στὴν πατρίδα τῆς νιότης
μου μερικὸς μῆνες. Μακάρι νὰ μὴν πήγαῖνα στὰ-
γαπημένο μου τὸ χωριό, ὅσα μὲνάνε στὸ νοῦ μου γλυκὲς και
καθάρεις τῆς νιότης οἱ θύμησες, ποῦ τῆς φύλαγα
χρόνια και χρόνια μέσα στοῦ νοῦ μου στὰ ξένα, σὰν
ἱερὸ φυλαχτήρι, σὰν κλωνὶ δαντρολίβανο. Πήγαῖνα
νὰ λιγοθυμήσω, και τὸ μύριζα και ἀνασταίνομουν. Θὰ-
πέθνησκα δίχως ἐκεῖνο.

Σὰν πρωτογύρισα, εἰμωνα σὰν τρελλός. Πε-
τοῦσ' ἀπὸ τὴ χαρὰ μου. Ὁ κόσμος δὲ με χωροῦσε.*

*) Ἡ ἀρχὴ στὸν ἀριθ. 353.

ἴσια στοὺς σπῆτι μας τράθηξα. Βρήκα μεγάλο
κοκκινοδομημένο ἀρχοντόσπιτο στὸν τόπο του! Δὲν τὸ
βρήκα τὸ περιδῶλι μας. Ἀπέραντη αὐλὴ ἀντὶς πε-
ριδῶλι, και μέσα τῆς ζαπτιέδες! Κονάμι τὸκαμιν
θάγαπημένο τὸ σπῆτι μας!

Πῶς ἔπεσε στὰ χέρια τῶν ἔξ' ἀπ' ἐδῶ ἀφοῦ ξε-
νιεύτηκα, μὴ ρωτᾶς. Σῶνε; νὰ ξέρῃς πὼς σὰ γύ-
ρισα πίσω και τῶνοιωσαν πὼς εἶταν κληρονομιά μου,
μοῦδωσαν τἀμπελοχώραφῃ μας αὐτὸ νὰ σωπάσω.
Πῆρα τὸ χτήμα και σύχασα.

Ἐκίνησα μιὰ μέρα και πήγα στοῦ χωριοῦ τὸ
Ἐωκκλήσι, ποῦ εἶταν και κοιμητήριον, ἴσως και βρῶ
τὰ μνήματα ποῦ σκέπαζαν τοὺς σκοτωμένους μου
και τοὺς πεθαμμένους. Εἰμωνα μόνος στοὺ κοιμητή-
ριον. Μήτε πλάκα μήτε σημάδι! Χόρτα και ἀγριο-
λούλουδα πέρα πέρα! Μὰ ἤξερα σὲ ποιὰ γωνιά εἶ-
ταν οἱ τάφοι τους, και στάθηκα κει. Στάθηκα και
παρακαλοῦσα κανένα φάντασμα νὰ κατέβῃ και νὰ
μοῦ πῆ πὼς τὸ ξέρουν πὼς γύρισα, πὼς εἰμουν
κοντὰ τους, πὼς ἤθελα νὰ εἶμαι ἀκόμα κοντήτερα,
ἀκόμα βαθύτερα. Τί νὰ ζῶ, τί νὰ περιμένω πιά
τώρα! Τὴν ἀνεμοσκέρπισα τὴ ζωὴ μου!

Και καθὼς κοιτάζα τοὺς τάφους συλλογισμένος,
θάρρεψα πὼς ἄκουσα φωνὴ ἀπὸ τὰ σπλάχνα τῆς
γῆς και μοῦ ἔκραζε: «Παιδί μου, κρῖμα, κρῖμα
στὰ χρόνια σου! Δὲ τὰ γυρίσουν τὰ χρόνια σου
πιά! Τίποτε, τίποτε δὲ μᾶς ἔκαμες! Πάει πιά τῶ-
ρα! Κατέβα και σὺ κάτω στὴ μαύρη τὴ γῆ.
Ἔλα νὰ σμίξῃς τὰ κόκκαλά σου με τὰ δικὰ
μας!»

— «Ὅχι, ὄχι», κράζει ἄξαφνα ἄλλη βαθύτερη
φωνὴ παραπέρα, «ὄχι, ἀκόμα, ἀκόμα νὰ μὴν κα-
τέβῃς! Πήγαῖνε στοὺ χωράφι, πάρε τὸ σκαλιτήρι
και σκάλιζε, σκάλιζε! Δὲν εἶσουν ἐσὺ γεννημένος
γιὰ ξεκιτεῖς; μήτε γιὰ τουφέκι; δὲν εἶσουν. Τὸ δικὸ
σου τὸ μπαρούτι εἶναι μες στὴν καρδιά σου, και τὸ
βόλι στὴν ἀκρῆ τῆς πένας σου. Πάει πάλι, ἔρχε
στοὺ καλύδι, και σκάλιζε με τὴν πένα σου. Ἐνὰς
χρόνος τῆς πένας ἀξίζει πενήντα φωτιά και μπα-
ρούτι. Τρέχα, πρὶ νὰ σὲ κατεβάσῃ ὁ χάρος και
σένα!

Κ' ἔσυρα κ' ἦρθα στοὺ καλύδι με νέα ζωὴ και
μ' αἷμα καινούριο. Σὰ νᾶνοιωθα πὼς γύρισε πίσω ἡ
νιότη μου. Σφίγγω τώρα τὰ δόντια μου νὰ μὴν πε-
θάνω πρὶ νὰ κάμω τοῦ γέρου τὸ θέλημα.

Πᾶμε, πάμε μαζί στοὺ χωριό ἐκεῖ ποῦ γεννιέται

και τοῦ θανάτου.

Τὸν ἀγκάλιασε σφιχτὰ σφιχτὰ, ἀπάνω στὰ
στήθια τῆς, σὰ νᾶθελε νὰ μὴν τῆς φύγει. Σὰ νᾶ-
θελε νὰ τόνε κλείσει μέσα σ' ἕνα κόσμο τριαντα-
φυλλένιο και κουκλιστιλο, κυκλοπερισφιγμένο ἀπὸ
τὰ μπράτσα τῆς.

— Ἀφνὲ με! Ἀφνὲ με!

Ἐνοιωσε τὸν τριανταφυλλένιο κίντυνο ὁ Ὀρί-
στης κ' ἔλυσε τὰ μπράτσα τὰ ζεστὰ κ' ἔσπρωξε
τὴ γυναίκα μακριὰ του.

— Ἀφνὲ με! Τὰ μπράτσα σου εἶναι πολὺ
μικρὰ και δὲ χωρεῖ μέσα τους ἡ ψυχὴ μου. Ἀ-
φνὲ με! Ἡ ἡρεμία σου κ' ἡ ὑποταγὴ στενεύουν
και πνίγουν τὴ ζωὴ μου. Και θέλω ἐγὼ νὰ φουρ-
τουριάσωμε τὰ νεῦρα μου και νὰ ὀρμήσει και νὰ
χυθεῖ σὰν καταράχτης ἡ ζωὴ μου ἐμένα!

Ἐσὺ με κοιμίζεις, ἐσὺ με σέρνεις στὴν πνιχτι-
κιαν ἡρεμία τοῦ σπιτιοῦ και ζῶνεις μου τὸ μέτωπο
με τὸ στενὸ σιδερένιο στεφάνι τῆς φριχτῆς μετρί-
τητας. Ὅχι! ὄχι! ὅτι και ἂν λὲς θὰ πνίγει με
πάντα ἡ ἀηδία τῶν νοικοκυρστικῶν κτωφλιῶν
κ' οἱ πόρτες οἱ διπλομανεκαλωμένες ποῦ φυλακίζουν
και σκαδώνουνε τὰ δνετρα και γυροτραφίζουνε με
ἀψηλαῦς τοίχους, με κληματκρίες και με νούμερα

κοπάδια, κοπάδια τῆς ζωῆς!..

Ἄ! και θές νὰ με σκαδώνεις και μένα! Και
θές νὰ με τραβᾶς σὶς ἐκκλησιές και νὰ με κλει-
δώνεις στὴν κάμερα. Χχαχά!

Τὴν ἔσπρωξε πέρα τὴ δύστυχη Χρυσούλα και
τὸ γέλοιο του γέμισε τὴν κάμερα φριχτὸ και σπα-
ραγμένο και ἀνήλεο.

Κ' ἔβγαλε ψιλὴ φωνὴ ἡ Χρυσούλα κ' ἔκρυψε τὸ
πρόσωπό τῆς μέσα στὰ χέρια τῆς. Καμιά πιά ἐλ-
πίδα!

(—Ὁ! νᾶχα τὴ δύνμη νὰ πεταχτῶ στὰ πόδια
μου, νὰ παραμερίσω τὰ τραπέζια, τῆς καρτέλες, τὸ
γραφεῖο σου, τὸν καναπέ και νὰ σκίσω τὴ ρόμπα
μου και νὰ τὴ ρήξω ἀπὸ τὸ παράθυρο σὶς λάσπες
κάτω τοῦ δρόμου και ν' ἀρχίσω μπροστὰ σου, τὸ
μακάθριο χορὸ τῆς Ἀγάπης. Πιασμένες ἀπὸ τὰ
μανθῆλια τὰ δακρυομουσκεμένα μου ἡ νιότη κ' ἡ
διωρφία μου, κ' ἡ τιμὴ κ' ἡ ντροπαλοσύνη κ' ἡ
χαρὰ μου. Και τὰ κόκκαλά τους θὰ τρίξουν και θὰ
γελοῦνε τὰ σαγόνια τους και θὰ σὲ κυτᾶζουν με
τῆς τρύπες τῶν ματιῶν τους και θ' ἀρχίζω ἐγὼ τὸ
τραγοῦδι, και αὐτὲς θὰ λιν τὸ τσάκισμα και θὰ σὲ
ζῶνουν ὄλο και πῖὸ στενά, ὄλο και πῖὸ στενά ὡστ-
του κράξει ὁ πετεινός.

Ἄ! τὰ μπράτσα μου εἶναι μικρὰ και δὲν μπο-
ροῦν νὰ χωρέσουν τὴ ζωὴ σου! Ἄ! τὰ χεῖλια μου
ξεραθήκανε χωρὶς αἷμα, χωρὶς φιλι... Μάδησες στὰ
δάχτυλά σου ἕνα ἕνα τὰ φύλλα τῆς καρδιάς μου.

Τὸ κορμὶ μου φρούτο εἶναι ποῦ ἐστιψες ἀπάνω στοὺ
στόμα σου και τοῦπιες ὄλο τὸ χυμὸ και τώρα ἀνοι-
γεις τὸ παράθυρο και τὸ ρήχνεις ὄξω. Ἄ! καστα-
νιέτες! καστανιέτες! Και νταούλια θεόρατα κ' ἕνα
τέφι με κουδούνια κ' ἐγὼ θὰ πηγαίνω μπροστὰ και
αὐτὲς θὰ σέρνουν πίσω, ὡστου κράξει ὁ πετεινός!

Ἄ! Θέ μου! τί ἔκαμα ἐγὼ και τυραννιοῦμαι
τόσο!

Σφαιράστηκε κάτω ἡ δύστυχη Χρυσούλα κ' ἔ-
κρυψε μέσα στὰ γόνατά τῆς τὸ πρόσωπο. Καμιά
πιὰ ἐλπίδα! Κι ὅταν ὁ Ὀρέστης σηκώθηκε και
πῆρε τὸ καπέλο του κ' ἀνοιξε τὴν πόρτα και κατέ-
βηκε τῆς σκάλες κ' ἔφυγε, οὔτε κουνήθηκε ἡ Χρυ-
σοῦλα, οὔτε ἄπλωσε τὸ μπράτσο τῆς ἡ Χρυσούλα
νὰ τόνε σταματήσῃ.

VI

Στὰ θεμέλια τῆς ψυχῆς μας εἶναι κρυμένες σὰ
δυναμίτιδα κάποιες μας ιδιότητες, τόσο φριχτές

και μεγαλώνει η ρωμοσύνη. Και κατόπι ξεκινούμε κατά τις μεγαλονόματες χώρες, εκεί που η ρωμοσύνη περνάει τάντρίκια της χρόνια, ή τα σακάτικα γερατειά της.

Δ'

ΣΤΟΥ ΜΠΗ

Θα σε φέρω από σοκάκι άκόντευτο κ' έρημο, κι ως είναι μέρα μεσημέρι από την πλευρά του Κάστρου του Γενοβέζικου. Δέρνει ο ήλιος τους τοίχους του, και πολεμάει να στεγνώση τις λάσπες του. Μεγάλα όμως τα σπιτία του, άρχοντάδικα. Μεγάλες κ' οι αυλές τους, κι άερικές. Ός και δέντρα έχουνε μέσα. Άς κρυφοσκύψουμε να κοιτάζουμε. Μιά και μάς δοῦνε, καπνός γινόμαστε και χανούμαστε. Έλα, ρίξε κρύφια ματιά από την κλειδότερπη της θεόρατης αυτής θύρας έχει και σιντριβάνι καταμεσή στην αυλή. Άγάδικο σπιτι. Μπέης κατοικεί εδώ μέσα. Πρέπει να λείπη τώρα στην Άγορά. Μετράει εκεί με το κομπολόγι τις άγονες ώρες του. Όρεξη μου έρχεται ναμπω άθώρητος, και θα κάμης καλά να με συνοδέψης.

Άροσερή πρασινάδα. Λουλούδια και βότανα δσα θέλεις παντού. Σε λιγοθυμάει η βαρεία μυρουδιά τους, που λές κι ο άέρας να την πάρη στα φτερά του και να πετάξη δε δύναται. Άφωνα μάς χαίρετοῦν τα κόκκινα φάρια στη γούρνα, με μύρια τρυφερά γογγυτά τα περιστέρια στον ήλιακό. Ός τόσο, ψυχή πουθενά. Έξδν ο Άράπης εκείνος, που δέκα ύπνους κοιμάται άπάνω στην πλάκα, στο πρώτο σκκλοπάτι γερμένος. Τι να τον κάνουμε τον Άράπη! Ός κι άγάπης όνειρο να γενοῦμε, και μέσα στο σκοτεινό του κεφάλι ναστράψουμε, πάλι αυτός θα κοιμάται! Άς περάσουμε καλλίτερα κι ως άνεδοῦμε την τετράπλητη σκάλα που μάς φέρνει στο μπέ-

κι ο μπάτης φωλιά του. Το χαίρουνται άναμεταξύ τους. Δε γίνεται όμως να μην το χαίρεται κι άλλος αυτή την ώρα. Άς περάσουμε από το έρημο το χαγιάτι ως την σκουνηξήσουμε αυτή την πόρτα την καμαροσκέπαστη, την πλουμισμένη, την τορνευτή. Έλα, σκύψε μέσα και να τις δης! Δε σεῦ τόλεγα; Κοιμούνται δλες τους ύπνο βαθύ. Τις μέθησε ο μπάτης κι ο ήλιος άφρασαν όρθάνοιχα τα παράθυρά τους, έβαλαν τα πιό φιλά και διάφανά

τους σαλβάρια, κ' έπιασε καθεμιά τους άπ' ένα σελτέ. Τι άνάγκη την έχουνε! Ζούν κι άνθοβολούν άπαράλλαχτα σαν τα λουλούδια που σεριανίζαμε στην αυλή.

Το τέφι στον τοίχο, χάμω στην κώχη ή χρυσοπλούμιστη ή ταρμπούκα, ξέννοιαστη και βουθή. Σκόρπια στις φάβες και στα χαλιά παρικά, μισοφαγωμένα κι άλάκερα. Ός μήτε το σερμπέτι δε σόθηκε. Σκαλώνει το γιασουμι άπδ κρεβδατές κι άπδ κάγκελα, που λές και πασκίζε να τους καλοδή τους γλυκοπλαγιασμένους αυτούς κρίνους, και να μάθη αν είναι άλήθεια δλα τα καμάρια που ψάλλουν τα τραγούδια για την όμορφιά τους.

Μπορείς άρεβα να χωθής παραμέσα. Να ξυπνήσουν τέτοιαν ώρα οι καλές μας, αδύνατο. Όλη νύχτα τον κόσμο χαλούσαν.

Κοίταξε, κοίταξε τα μαῦρα εκείνα ματόκλαδα! Κι άπδ μάτια γλυκότερα σου μιλοῦν. Σεῦ λέν πως καθετί που μισοσκεπάζει όμορφιά είναι κι άπδ την όμορφιά που σκεπάζει μαγευτικώτερο. Κρυφογλιστήρησε χαδευτικά τη ματιά σου, και σταμάτα την κατὰ τα μισανοιγμένα τα χείλη. Το ίδιο το μάγιο, το ίδιο μυστήριο. Θαρρείς πως την άκους τη γλυκαία τους φωνή, πως τα βλέπεις τα μαργαριταρένια τα δόντια. Κατέβα τώρα στάλλα τα κάλλη, που σαν δλοφέγγαρο λάμπουν. Άλλο δε βλέπεις παρά λαϊμό δλοστρόγγυλο; μαλακόχνοῦδους ώμους, και στήθια χιονάτα. Ο νοῦς σου χάνεται στο σιγανασάλευτο εκείνο το λακκουδάκι. Δες έπειτα τα φιλοκάμωτα χέρια, τα πόδια της τα χυτά,δες τάλικο το σαλβάρι που κυματίζει άπάνω της, — και σαν τα δης δλ' αυτά, ξαναέθεσε τη μυστική σου ματιά, και μ' αυτήν ξαναχάδεψε το γελαζόμενο πρόσωπο, πάρε γύρω το τορνευτό το σαγόνι, κοίταξε ταῦτάκι το διάφανο με το διαμαντοκόλλητο σκουλαρίκι.

Τι να πρωτοιστορήσουμε και τι να πρωτοποῦμε! σεῦ ελα είναι κάλλος και λάμψη και γλύκα! Πρόθηκαν άπδ το ίδιο καλούπι, δλες σε να τις τόνεψε ένας μάστορης. Όμορφες, γλυκόχαρες, μα τίποτις άλλο! Περιδόλια με τα ίδια τα δέντρα, τα ίδια βοτάνια, ρόδα και γιασουμά. Στον έξω τον κόσμο, στην δλοφάνερη ρωμοσύνη, αν είναι ή μιὰ περιδόλι, ή άλλ' είναι κάμπος, λόγγος ή πύργος ή άλλη. Μέσα όμως σταφανέρωτο το χαρέμι δλες, δλες είναι περιβολάκια συμμαζεμένα και γλυκοπόσιτα.

Μα βλέπω και μάς μεθάει ή μάγισσα ή όμορ-

φιά! Σε να το ξεχνούμε τί λογής μαζούλι μάς φέρνουν αυτά τα περιβολάκια! Το λησμονήσαμε πως εδώ είναι που βγαίνει το βοτάνι που το τρώμε και μάς κάνει και σκύδουμε δλη μας τη ζωή, πως εδώ γεννιέται και μεγαλώνει το φοβερό το θεριό που το λέν Τουρκιά!

Όχι, δεν είναι γυναίκες αυτές. Πές τις Σειρήνες, Γοργόνες, δε τι θές. Πές τις άγγέλους που τους έχει μαζί του παρμένους ο Βελζεβούλης κατεβαίνοντας άπδ το ούράνιο παλάτι του κάτω στο σκοτεινό Βασίλειο της Άμαρτίας.

Κι άλλο έχω κρυφά να σου πω, μα να βγοῦμε πρώτα. Δες μου το χέρι σου. Πρόσεχε τον Άράπη. Νά μας πάλι στο δρόμο. Το κρυφό να σου πω τώρα:

Δε φταίν' οι Χανούμισσες. Φυσικό τους είναι να τα γεννοῦν τα θεριά. Άλλες μαννάδες είναι που τους γεννοῦν εκείνους που φταίνε.

Σε να κουνάης το κεφάλι σου λέγοντας πως τα δικῶ το πολυπαθιασμένο το «Γένος». Με συμπάθειο το ξεχάσα πως ένα σκοπό μάθαμε και μεῖς να ταμπουνίζουμε στον κόσμο, — τα πάθια και τα βάσανά μας.

Το τραγουδοῦμε κι αυτό χωρίς να το καλονοῦθουμε. Οι πιώτεροί μας, μήτε μάς περνάει άπδ το νοῦ μας πως έχουμε πάθια. Φυσικώτατο. Τη βρήκαμε την ψώρα στον τόπο που γεννηθήκαμε. Ίσως μερικοί θα παραξενεύονται που δεν την έχει κι δλος ο κόσμος. Δάσος χωρίς θεριά και φείδια, πέτρες δίχως σκορπιούς, — που άκούστηκε! Και καταντάει να δοξάζουμε το Θεό που είναι άπλη σκλαβιά και δεν έχουμε και χειρότερα.

(Άκολουθεί)

ΑΡΙΓΥΡΗΣ ΕΦΤΑΛΙΩΤΗΣ

Έκδοτική Έταιρεία ο «Φοῖβος» — Αθήνα

ΑΓΙΣ ΘΕΟΣ:

ΔΗΜΟΤΙΚΑ ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ

- Όρχιος τόμος ει: 8ον άπδ 130 σελίδες, με τάριστουργήματα των δημοτικῶν μας τραγουδιῶν.
- Εικόνες του ζωγράφου Π. ΡΟΥΜΠΟΥ — Πρέλογος του εκδότη.
- Έρμηνεία λέξεων. — Βιβλιογραφία.
- Κάθε αντίτυπο δρχ. 3. Έτυπώθησαν και 100 αριθμημένα σε χαρτί Ολλανδίας, καθένα δρ. 5.
- Παραγγέλεις μαζί με ταχυδρ. έπιταγές:
- Έκδοτική Έταιρεία ο «Φοῖβος»
- 1 Κλεισθένη, Αθήνα
- ή στα γραφεία του «ΝΟΥΜΑ», Ζήνωνα 2.

και τόσο δικές μας, που βαστοῦμε την άναπνοή μας όταν περνοῦμε άπδ κοντά τους, μην τύχει και ξυπνήτουνε κι άνατινάξουν στον άέρα δλο το οικοδόμημα της ζωής, που ύποκριτικά κι άθόρυβα, άπάνω στις ψευτιές, όμορφοχτίσαμε για να το επιδείχουμε στους άλλους. Και στον έαυτό μας.

Πήρε ο Όρέστης το δρόμο που πήγαινε στο μέγαρο της Νόρας και δεν ήθελε να σκεπτεῖ και δεν ήθελε να κατεβεί στα θεμέλια της ψυχής του και να δει. Φοβότανε.

— Άργότερα... Άργότερα... Το κεφάλι μου τώρη γυρίζει. Έχω καιρό ακόμα ν' άρχίσω μιὰ καινούργια, μιάν άντρικότερη ζωή...

— Άργότερα, άργότερα... Τα μαλλιά του και τα μηλίγγια του καίγανε. Θε μου, τί βαριά μεσάνυχτα! Τα μάτια και τα δαχτυλίδια των γυναικῶν στραφταλίζανε κάτω άπδ τα ήλεκτρικά του βουλευδάρτου και τα κορμιά πατόκορφα γυαλίζανε σε νάσανε άλειμένα με μυρωδιές και λάδι κ' εῖσαν έτοιμα να τεντωθούν και να χυμίσουν στους γυμνικούς άγῶνες της ζωής.

Άπαπάνω το φεγγάρι ήρεμο κ' ήλιθιο, σαν εύνοῦχος έπίβλεπε.

Πήγαινε τρεχάτος, άνήσυχος, λές και τότε κυ-

νηγοῦσε και του άναφτε το άιμα ή βαθιόβγαρτη κι άγέλαστα λάγνη άναπνοή του πλήθους. Ω! γιατί να λάμπει έτσι ή γυναικεία σάρκα κάτω άπδ το φεγγάρι! Και τα βυζιά πως πετιοῦνται έτσι, Θε μου! σε δυό Πύργοι της Πείνας φιλιτισίνιο! Μήτε έλεος, μήτε ψυχοπόνια, μήτε μιὰς στιγμής καλοσύνη κι άναπαμός! Ω! που να φύγει κανείς και που να κρυπτεῖ και τί μαρτύρια να βρει να σφιχτοτύλιξει το κορμί του και που να πρωτομπήξει τις έφτά σπραγίδες τις πύρινες και να βουλλώσει στη σάρκα του και τα έφτά θανάσιμα άμαρτήματα, για να μπορέσει να ύφωθει χωρίς πυρετό και τρεμούλιασμα και να βροντοφωνήσει:

«—Είμαι κορμί έφηβικό και είμαι άφιλητο και δε σπαρταρώ έγώ μπροστά σου και δε σκύφτω έγώ, δ Σάρκα, — δ Σάρκα γλυκώτατη της Γυναίκας!» Το κορμί του Όρέστη δλο έκαιε.

Κι ως έφτασε στο μέγαρο της Νόρας, άκούμπησε λίγο στον παροστάτη της πόρτας για να μην πέσει. Η καρδιά του ήθελε να σκάσει. Ένας πυρετός καλοκαιρίαζε και πύρωνε το αίμα του... Ένοιωθε την Άνάγκη την κοσμοκρατόρισσα και να τον άδράχνει και να τον ρήχνει σπαρταριστό στη Σάρκα. Ένοιωθε άπάνω του, άπάνω σε δλο του το

κορμί το χέρι της Άνάγκης, Θε μου! Η Φύση του άποκαλύφθηκε ξάφνου ένα τέρας άγριο και παντοδύναμο που με τα χέρια της τα τριχωτά, τα σουδερνουχάτα βαστά άποκρεμασμένους τον άντρα και τη γυναίκα και τους σμίγει. Αυτοί μισοῦνται, τα χέρια τους τρομαγμένα σπρώχνουνε μακριά τα κορμιά τους, τα χείλη τους φρίσσουνε άπδ το μῖσος και την άμάχη κ' ή Φύση με τη φρικώδικη γαλήνη των παντοδύναμων μπήχνει μέσα στις σάρκες τους τα νύχια της και τους βαστά σε δυό κομμάτια κρέας και τους σμίγει συζυγικά κάτω άπδ τα πολυγάλατα πλέρια μαστάριχ της.

Δε μπορούσε πιὰ να κρατηθεῖ ο Όρέστης, κι άπλωσε το χέρι του τρεμάμενο να σημάει. Άνάερα στάθηκε τρομαγμένο Σην άστραπές περάσανε μπροστά στα μάτια του Όρέστη τα δσα γενήκανε: ένα αυτοκίνητο σταματήσε μπροστά στην πόρτα της Νόρας, ένας κύριος κτεθηκε, έδωκε το χέρι σε μιὰ γυναίκα (Ε! εῖταν Εκείνη! ή καρδιά του Όρέστη γίνηκε δυό κομμάτια) και την δδήγησε ως την πόρτα, κάτι είπανε και γελάσανε κ' έπειτα έτκυψε αυτός και της φίλησε το χέρι κι άνέθηκε πάλι στο αυτοκίνητο κ' έφυγε και χάθηκε στην άκρη του δρόμου. Ω! πως δεν έπεσε εκεί σωρια-

Ο "ΝΟΥΜΑΣ", ΒΓΑΙΝΕΙ ΚΑΘΕ ΚΕΡΙΑΚΗ

ΣΥΝΤΡΟΜΗ ΧΡΟΝΙΑΤΙΚΗ

Για την Αθήνα Δρ. 8. — Για τις Επαρχίες Δρ.

Για το Εξωτερικό Δρ. 10.

Για τις επαρχίες δεχόμαστε και τριμηνες (2 Δρ. την τριμηνία) συνδρομές.

Κανένας δε γράφεται συνδρομητής α δε στείλει μπροστά τη συνδρομή του.

10 λεπτά το φύλλο λεπτά 10

Τα περασμένα φύλλα του Νουμά πουλιούνται στο γραφείο μας στη διπλή τιμή.

ΒΡΙΣΚΕΤΑΙ. Στα κιάσκια (Σύνταγμα, Ομόνοια Έθν. Τράπεζα Υπ. Οικονομικών, Σταθμός Τροχιάδρου (Ακαδημία), Βουλή, Σταθμός Υπόγειου Σιδηροδρόμου Ομόνοια), στο κιάσκι Γιαννοπούλου (Χαντεία), στα βιβλιοπωλεία Έστίας Γ. Κολάρου και Σακέτου (άντικρυ στη Βουλή).

Στην Κέρκυρα, Πάτρα και Βόλο, στα Πρακτορεία των Εφημερίδων, στον Πύργο στο βιβλιοπωλείο του κ. Κ. Βαρουξή.

ΠΑΡΑΓΡΑΦΑΚΙΑ

Ο επικηρυγμένος νομάρχης—Αναντρος πόλεμος—Θετικά κοντόλια—Ο «Ευαγγελισμός»—Η «Αύρα».

«ΚΥΡΙΕ Υπουργέ, εσά δεν μπορείτε να τον πάψετε, επικηρύξετέ τον ως ληστή για να βρεθεί κανείς να τον σκοτώσει κ' έτσι να λυτρωθούμε απ' αυτόνε».

Τα λόγι' αυτά τα είπε ο βουλευτής Παπαμιχαλόπουλος την Τετάρτη στη Βουλή για το νομάρχη Παπαδιαμαντόπουλο. Κι ο Υπουργός απεκρίθη:

— "Υστερ' απ' όσα μεσ' καταγγείλατε, εσά δηλώνω πως τούτη τη στιγμή θα ζητήσω την πάψή του!

Δόξασι ο Θεός, φωνάζανε οι βουλευτές' δόξασι ο Θεός, φωνάζουμε κ' εμείς που επιτέλους τάποψαίσε το Υπουργείο να πάψει ένα νομάρχη, έναν ανώτατο δηλ. υπάλληλο, που έχει στη ράχη του διπλάσιες και τριπλάσιες άμαρτίες απ' όσες του άραδίασαν μέσα στη Βουλή.

Ο νομάρχης αυτός εΐτανε γνωστός με τον τίτλο «ο Ισόβιος νομάρχης», γιατί εΐτανε γιος του Αδελικού στρατηγού Παπαδιαμαντόπουλου και κανείς δεν άποκοτούσε να τον άγγίξει. Εΐχε και ή άφεντιά του ένα είδος άσυλίας, εΐτανε, εσά να λέμε, πρόσωπο ιερό.

σμένος από την άστροπελεκιά, πως μπόρεσε και κρατήθηκε στα πόδια του κ' έφυγε τρεχάτος και πήρε πάλι πίσω τους πολυθρόνους δρόμους και δεν ήξερε που πήγαινε και γιατί ή καρδιά του εΐτανε σπασμένη σε δυο κομμάτια.

— Που να πάω; που να φύγω; τί θα γειώ; Το αίμα του ανάφτηκε πάλι από τους άκαθάρτους πόθους. Η γύμνια της Νόρας άνορθώθηκε μπροστά του παντοδύναμη κι άχόρταγη. Που ναίετανε; Ποιός εΐτανε αυτός που τη συνόδευε; Σε ποιό κρεβάτι το κορμί της ως τότε σπαρταρούσε; Έτρεχε και χερνομούσε και παραμιλούσε σαν τρελλός.

Τα πλήθη βουούσανε γεργοκυλώντας στο βουλεβάρτο. Γυναίκες γυρίζανε και τον κυτάζανε και γελούσανε. Μερικά παιδιά του δρόμου τότε πήρανε ξοπίσω. Και το ρέμα της κοσμοπλημμύρας τον έπαιρνε και τον κυλούσε από το ένα πεζοδρόμιο στο άλλο.

(— Που να πήγε; Που να πήγε; Που να πήγε;) Τα σύγνεφα τρέχανε φοβισμένα, ξεσκισμένα, κουρέλια.

Το φεγγάρι εκείνη τη νύχτα αίματωμένο εσά να φύγει από κανένα σκοτωμό, πηδούσε μέσα από τα

— Να τον πάψω δεν μπορούσα, μα ούτε και να τον μεταθέσω (είπε στην ίδια συνεδρία της Βουλής ένας άλλος πριν Υπουργός) γιατί κανένας νομός δεν τονε δεχότανε.

Μ' άλλα λόγια τούς εΐχε καταρηνάξει με λογής κατάχρησες δλους(τους νομούς ο άθεόφοβος!

ΩΣΤΟΣΟ αυτή ή βρωμοδουλειά έχει και την άλλη της τήν όψη, την καταμουντζουρωμένη. Και κερματώστε την. Όσο ζούσε ο μακαρίτης ο στρατηγός, που βρισκόσυνε, κ. Παπαμιχαλ., να ζητήσεις να επικηρυχτεί ο γιος του ο νομάρχης εσά ληστοφυγόδικοι και που κοπροσκύλιαζες, κ. Τριανταφυλλάκο, να δηλώσεις εΐσαι παληκαρία κι άραιμάνια πως τον παύεις άμέσως;

Καρτερούσατε να πεθάνει πρώτα ο στρατηγός για να κορορευτείτε τόσο άδιάντροπα, άναντροι!

Ο νομάρχης Παπαδιαμαντόπουλος όργιζέει χρόνια και χρόνια, μα καμιά φωνή δεν άκούστηκε εναντίο του, μα καμιά άραδούλα δε χαράχτηκε στον τύπο για τα πλαταϊκο λογήματά του.

Ο μακαρίτης ο στρατηγός, βλέπετε, εΐταν και παντοδύναμος αλικός και το επαθί του έκοβε κι από τις δυο μεριές.

ΘΕΤΙΚΑ κι όχι φανταστικά κοντόλια ζήτησε ο «Στρ. Σόνδεσμος» από τον κ. Εύταξια. Δηλ. ζήτησε τα έσοδα του προϋπολογισμού ναίαι θετικά, ναίαι άληθινά έσοδα, κι όχι μοναχά στο χαρτί άραδιασμένα, και να ξεχωρίζε ο φωτεινός προϋπολογισμός από τους άλλους προϋπολογισμούς, που παρουσιάζοντσον πάντα με περισίματα στη Βουλή και ύστερα, στην έγκρημογή, τα περιδέματα γινόντσον ελλείμματα.

Αυτός, λένε, είναι κι ο σπουδαιότερος λόγος που ενέγκασε τον κ. Εύταξια να μες παρουσάσει το χρητιόβρυτο προϋπολογισμό του τόσο άργά στη Βουλή.

ΔΙΚΙΟ, μεγάλο δικίο έχουν οι φοιτητές της γιαντρικής που ζητάνε να τον άνοιχτεί κι ο «Ευαγγελισμός» για τις κλινικές σπουδές τους. Και το δικίο τους αυτό πολύ φωτεινά και πολύ δυνατά το διακένεψε ο όρηγητής κ. Ι. Λυμπερόπουλος μ' ένα όρθρο του που τυπώθηκε στην «Ακρόπολη» της Πέμπτης. "Αν άκουστεί αυτό που προτείνει ο κ. Λυμπερόπουλος, άντι τρεις γιατροί δηλ. που υπάρχονε σήμερα στον «Ευαγγελισμό» να διοριστούν 20—25, τότε και ή δουλιά θα γίνεται πιο καλοσυνείδητη και περσότεροι φοιτητές θα μπόρευνε να σπουδάσουν και μέσα και ή επιστήμη περσότερο θα κερδίσει.

Και για να κατορθωθούν όλ' αυτά, μόνο λίγη καλή θέληση χρειάζεται να δείξουν κείνοι που διευτύουν τον «Ευαγγελισμό».

ΤΗ «Αύρα» της «Ελληνικής Έκδοτικής Έταιρείας»

δεν την είδαμε. Διαβάσαμε όμως ένα όρθρο του Μπίμπη του Άννιου και έτσι μάθαμε κ' εμείς τί είδος λόρα είναι και λόγου της.

Νά, τί λέει ο Άννιους:

«Τα προ αυτόν έκδοθέντα της αυτής φύσεως βιβλία, οι τρεις «Παρνασσός» και ή ή «Αιτική άνθολογία του» κ. Δ. Ταγκοπούλου εΐσιν άσυγκρίτως υπέρτερα και άσυγκρίτως εύσυνείδητα. Δεν γνωρίζω μάλιστα αν δύνανται να συγκριθή άκόμη και προς τας λαϊκάς έκείνας άνθολογίας, τας περιφερομένας εντός χειραμαζών προ της Έθνικής Τραπέζης και πουλουμένας άντι όλίγων δεκαλέπτων.

«Αν ο σκοπός του βιβλίου τούτου ήτο να συλλέξη ποιήματα υπέρτα των κορυφαίων ποιητών, οίκτηως άπίτυχε» πρώτον διότι τα περιληφθέντα εΐσιν εκ των άσθενεστέρων και των χαλαρωτέρων, και δεύτερον διότι, προκειμένου περι τούτου σκοπού, τα ενέγκ δεκάτα των ποιημάτων τούτων ούδεμίαν θέσιν εΐχον. Έάν πάλιν έπρόκειτο να παρασχεθ ή εικών της εν γένει ποιητικής κινήσεως του τελευταίου αιώνας και των όλίγων ετών του τρέχοντος, ή άποτυχία εΐναι άκόμη οίκτηροτέρα, διότι εν τούτση περιπτώσει άπαιτείται χονδροειδής άσυνείδησία να μη περιλαμβάνονται ποιηταί, ος ο Δημ. Βαλαβάνης, του έποίου «Ο Τόπος του Κλέφτου» μόνον ζυγίζει όσον δεν ζυγίζουσι στατήρες δλόκληροι της ποιητικής παραγωγής της τελευταίας εικοσιπενταετίας ή πως δύνανται να λείπωσιν εκ των πλαισιτέρων ποιητών οι Σπυρ. Τρικούπης, Ηλ. Τανταλίδης, Κοκκινάκης, Μ. Περδικάρης, Π. Καλιούρης, Ρίζος Νερούλος, Ίάκ. Ραγκάκης, Δ. Βυζάντιος, Αικατερίνη Δοσίου, Ίσιό. Σκυλίτση, Στέφ. Κουμανούδης, Γερ. Μυρογοιάννης, Γεώρ. Τζερτζήτης, Στέφ. Ρώμας, Κανδιανός Ρώμας, Θ. Άφεντούλης, Άναγνωστάκης, Άντ. Άντωνιάδης, Ίάκωβος Πολυλάς, Σπυρ. Ζαμπέλις, Σοφ. Καρύδης, Ν. Χαντζίκος, Ν. Καζάκης, Εύγ. Ζαλοκώστας, Δημ. Λάκκος, Κ. Ξένος, Ι. Παπαδιαμαντόπουλος (Jean Moréas), Κλ. Παπαόγλου, Μ. Νικολαΐδης, Έμμ. Στρατουδάκης, Δημ. Κορομηλάς, Γλαύκος Πόντιος, Καλοσγούρος, Κ. Βούλγαρης, Κλεάνθης Τριαντάφυλλος, ο έκδότης του Ρεμπάρ, ο σημειώσας έποχην εν Άθήναις, εκ των νεωτέρων δε οι Παπαδιαμαντής, Μωραΐτιδης, Α. Πάλλης, Α. Μαδίλης, Θ. Βελλιανίτης, Κατζιδάκης, Κ. Μάνος, Άντ. Μάτσης, Δημ. Ταγκόπουλος, Μιχ. Γιαννουάκης, Γ. Άναστασόπουλος, Ι. Δαμιανός, Ι. Γιαννούκος, Αίμπος Άστέρης, Κ. Καϊροπούλας, Γιάννης Καμπύσης, Τιμ. Μωραΐτινης, Άχ. Νέης, Σ. Πασαγιάννης, Ι. Πετρουλάκης, Μιχάκη Πιπιζα, Στ. Ράπτης, Χ. Βαρλέντης, Δελιακατερίνη, Άντ. Σπηλιωτόπουλος, Ι. Τρακαζίνος, Χρηστοθεσίλης, Λαφώ, ος εκ του προχείρου άνεμνήσθημεν και εκ των όποιων ούδεις έχει γράψει χειροτέρους στίχους των πλείστων ποιητών, ος περιέλαθεν ή δημοσιευθείσα συλλογή της έκδοτικής εταιρείας.»

Φανταστείτε πως στην περίφημη αυτή «Αύρα» (συντάχτης της ο κ. Ι. Πολέμης) δεν υπάρχει ούτε ένα στίχος του Έρωνα και ούτε ένα τραγούδι του Ρήγα Γκέλοφ, του

νάχτηση τα χέρια του κ' οι διαβάτες τότε κυτάζανε και γελούσανε και κουρούσανε τα κεφάλια τους με αίχτο.

— Τη μέρα ή ζωή έχει μιάν έκπραση άγέλαστη, μουγγή, φοινάδικη, όλοι τρέχουνε με κλεισμένες τις γροθιές στον άγωνα της ζωής και πάνε .. και πάνε... Που πάνε; Τι θένε; Και κανένας δεν είναι εύτυχής! Και κανένας ούτε καν χαμογελά! Όποιος σταματήσει στο δρόμο να ξεποστάσει λίγο τσαλακατιέται από τα πλήθη που έρχονται ξοπίσω του και κανένας δε σκύφει λίγο να τον άνασκηώσει, μήτε να τον άποχωρητήσει, μήτε να τον πετάξει καν στην άκρη του δρόμου όπου να ξεψυχήσει ήσυχος.

Άνατρίχιασε. Έτσι που καθότανε άπάνω στο κτώφλι της σκεπασμένης πόρτας, έμοιαζε με τους νικημένους που συρθήκαν στην άκρη του δρόμου να πεθάνουν. Έβαλε το κεφάλι του μέσα στα χέρια κι άναστίναζε — όλος ο πόνος ο δικός του ο άποψινός, όλη ή ζωή μπροστά του ή ύπακριτικιά και ξεδιάντροπη, με τις χίλιες πασαλειμένες μίσκες της ψευτιάς—του θολώσανε τα μάτια από δάκρια και φωτιά. Καθότανε άπελπισμένος κ' έρείπιτο, σαν τους μετανάστες που καθίζουν στην άκρη του πε-

Λέανδρου Παλαμά, τοῦ Βουτιερῖδη καὶ τῶν ἄλλων ποὺ κατέχουσι μιὰ κάπια θέσι, σήμερον στὰ γράμματα κ' ἔχουσι γράψει στίχους καλύτερους ἀπὸ τοὺς στίχους τοῦ Πολέμη. Μὰ ἴσως καὶ γι' αὐτὸ νὰ ἐξοριστήσαν ἀπὸ τὸν Παράδεισον τῆς Ἑλληνικῆς Ἐκδοτικῆς Ἑταιρίας.

ΔΟΓΑΚΙΑ

Ἀφιερωμένα τοῦ ΨΥΧΑΡΗ

1.

ΞΕΝΤΕΜΕΝΟΙ.

Γοργοκυλοῖν ἀκούρατα τῆς θάλασσης τὰ κύματα νὰ φέρουν σ' ἄφροντες στερητὲς κορυφὰ γλυκομηνήματα. Νὰ τόχουν σ' ὄχτους ἄγνωστους κ' ἄγνωστα ἄκρο γιάλια

Σειρήνες γλυκομίλητες, ποὺ μὲ τὰ παρακάλια καὶ τίς γητιές τους ξεπλοιοῦν τὰ ταξιδιάρικα παιδιά, ποὺ δὲ μποροῦν νὰ τὰ φτωχὰ νὰ βροῦν πατρίδος ἀγκυλιά.

2.

ΠΡΟΣΔΟΚΙΑ.

Ἀργοδιαβόινουν οἱ Σιγμὲς κ' οἱ ξελοιάστρες Ὄρες πότε μπουνάσας φέρονται, πότε βροίτες κ' ἀμπόρες κ' ἐγὼ σ' ἀγάπης πέλγα μ' ἄσβεστη δίψα ἐνὸς φιλοῦ προσμένο τὸ κελᾶδιμα ἐνὸς ἀλαργιοῦ πουλιοῦ.

3.

ΠΕΡΑΣΜΕΝΑ.

Κρυφαναθεύει σιγαλὰ μὲσ' ἀπ' τοῦ νοῦ τὰ βύθη κάποια γητιέτρα θύμησι σὰ μᾶμης παραμῦθι. Καὶ ξαναβλέπεις σίης φωτᾶς τὸ φῶς, σιμὰ στὸ ντζάμι Παλάτια καὶ Πεντάμορφες, ποὺ διαφανεύουν δρόκοι. Καὶ ξαναφτάνεις σὲ πηγὲς μ' ἀθάνατα νερά καὶ μιὰ σιγμούλα σὲ μεθ' αἰδιότητι χαρά.

4.

ΗΛΘΟΝΙΚΗ ΑΣΤΡΟΦΕΓΓΙΑ.

Γελοῦν τῆς Γῆς οἱ ἀγκυλιές καὶ τ' Ὀυρονοῦ τὰ δώματα κ' ἀγάλλονται τὰ Σύμπαντα μὲς σὶν ἄνθων τὰ ρύματα.

οδρόμιον στὸ λιμάνι καὶ σκύφουσι καὶ περιμέουσι τὸ βράδι ποὺ θῆρθε νὰ τοὺς πᾶρει καὶ νὰ οὐς πᾶει—δὲν ξέροντες κ' αὐτοὶ ποῦ.

Μὲ τὸ κεφάλι στὰ χέρια συλλογιζότανε—κ' οἱ περσινῆς τοῦ χαρὸς τοῦ γενήσανε πικρὸς κ' αὐτὲς γιὰτὶ περᾶσανε πέφτανε ἀπάνω του καὶ τόνε σποῦσαν.

(—Τέτοια ὦρα σπιτί μου—ὦ! τὸ μικρὸ-μικρὸ, τὸ ἀπάνεμο κ' ἀσάλευτο σπιτί τοῦ πκτήρα!—τέτοια ὦρα ἀπόψε ἡ ἀδερφή μου ἡ Λιλίκα κ' ὁ πατέρης μου θὰ γυρίζουν ἀπὸ τὴν Ἐκκλησία καὶ θὰ κρατοῦν ἀναμένα τὰ κεριὰ τῆς Ἀνάστασης. Ἡ μητέρα μου θάμεινε νὰ ἐτοιμάσει τὸ τραπέζι καὶ νὰ τοὺς περιμένει. Πόσο θὰ μοσχοβολᾷ τὴν ὦρα τοῦτη τὸ σπιτί ὅλο ἀπὸ τὸ λιθάνι καὶ τὰ γλυκύσματα τῆς Λαμπρῆς! Πόσο ἡ ἀνάμνησις ἡ δική μου θὰ γεμίζει ἀπόψε ὅλο τὸ πατρικὸ σπιτί! Ἡ μαμά μου θὰ λέει:—Πῶς θὰ περᾶ, Θεέ μου, τὸ παιδάκι μου στὴ μαύρη ξενιτειά! καὶ θ' ἀνεβρίνει στὸ εἰκονοστάσι καὶ θὰ σκύφει καὶ θὰ ρωτᾷ καὶ θὰ θερμοπαρκαλιέται...)

Τὰ μάτια τοῦ Ὁρέστη βουρκώσανε. Δὲν ἔκουσε πιά τὴ βοή τοῦ Παρισίου τριγύρω του, δὲν ἔκουσε πιά τὰ ξεκαρδίσματα καὶ τίς ψιλὲς φωνὲς τῶν γυ-

Τρισάγιο φέλει μυστικὸ δροσόβρεχτος δ κόσμος. Ὁργιάζει ὁ κρῖνος, ἡ μυρτιά, τὸ ρόδο, ἡ δάφνη, ὁ δούσμος.

Σὰ μουσικὲς ἀνήκουστες λαλοῦνε κοριτσιῶν καρδιὲς ποθώντας χάδια ἀτέλειωτα μὲς σ' ἀξημέρωτες νυχτιές.

5.

ΑΚΟΜΑ.

Ἀκόμα δὲ γητεύθηκε μὲ τὰ δροθινὰ τραγούδια μου καὶ δὲ μυρσίστηκε ποτὲ τὰ νύκκοφρα λουλούδια μου. Ἀκόμα δὲν ἀγνάντευε τοῦ νοῦ μου κάποια κάλλιη καὶ δὲν κοιμήθηκε γυρτὴ στὴν ὄρφανή μου ἀγκάλη. Κι οὔτε κρυφότερεσε ποτὲ στὴν ἔρημ μου φωλιά νὰ διώξῃ τῆς ἐρήμιας μου τὸ φάσμα μὲ φιλιὰ...

Καστελλόριζος.

MIX. Γ. ΠΕΤΡΙΑΝΗΣ

ΓΡΑΜΜΑΤΑ ΑΠΟ ΤΗ ΜΑΝΗ

A'.

Μαρθωνῆσι, 4 τοῦ Νοέβρη 1909.

Μιὰ καὶ μ' ἔριξε μιὰ κάπια φουρτούνα σὲ τοὺς δῶ τοὺς βράχους κ' ἔχω ἄθελα εὐκαιρία, ἄς θυμηθῶ περασμένους καιροὺς—εἶπα μέσα μου—κ' ἄς ρίξω στὸ χαρτί κάμποσα ἀπ' ὅσα μοῦ χτύπησαν στὸ μάτι καὶ στὸ νοῦ μπροστὰ στὴν τάχα παραγκωμισμένη αὐτὴ ἀλλὰ μεγαλοθέατη ἐπαρχία καὶ στὴν παραγνωρισμένη ἀπὸ προκατάληψη φύση τῆς, ἀληθινῆ, ὅμως, Ἑλλάδα ἀκόμα—γιὰ πόσον καιρὸ;—καὶ ἄς τὰ στείλω στὸν καλὸ Νομαῖ ποὺ δὲν παρασύρθηκε ἀκόμα ὀδύτελα ἀπὸ τὴν ἀνόρθωσι καὶ μπορεῖ νὰ βᾶν στίς στήλες του κ' ἄτι τι ἄλλο ἔξω ἀπὸ τὴν πολιτικὴ καὶ τὸ νομοκλώσισμα, νὰ τὰ ρίξῃ σὲ κ' κ' κ' γωνιά του, ἂν τὰ θεωρῇ ἄξια.

**

Γράφω ἐτοῦτο τὸ πρῶτο μου γράμμα ἀπὸ τὸ «Γύθειον», ὅπως ἄλλαξε τὸνομά του στὴν ἐπίσημη γλῶσσα τῆς Πολιτείας τὸ χτεσινὸ Μαρθωνῆσι, καθὼς ἐλέγονταν ἕως τίς προάλλες διοικητικῶν ἀπὸ τὸ μπροστινὸ του καὶ κοντινὸ νησί, τὴν ἀρχαία «Κρανάη», ὅπως ἐλέγονταν Τσίμοβη καὶ ἡ σημερινὴ Ἀρεόπολις, Σαρδαμούλα ἢ Κάρδαμύλη καὶ ἄλλα

νησιῶν καὶ τίς βραβεῖς μυρωδιὲς ποὺ περνούσανε μπροστὰ του. Ἄκουσε μόνο νὰ γλυκολαλοῦνε μέσα του οἱ καμπάνες τῆς Ἀνάστασης, ποὺ γεμίζανε τὸν ἀλαργινὸν ἀέρα τῆς γλυκειῆς Πατρίδας.

Ἔβτανε ὄνειρο; Μὴν ἀποκοιμηθῆκε ἐκεῖ, κάτω ἀπὸ τὴν σκεπὴ τῆς πόρτας;

Ὁ Χριστός, νά, ἐκεῖ, σκυφτοσερνότανε μίσχ' στ' ἀκάθαρτα πλήθη, ἀσπρομάλλης κ' ἀποσταμμένος, μὲ πληγωμένα τὰ πόδια, τὰ χέρια, τὴν καρδιά. Σκυφτοσερνότανε στοὺς δρόμους μὲσ' στίς βροχὲς καὶ στίς λάσπες, γέρος κ' ἀνήμπορος.

—Κύριε! Κύριε! ποῦ πᾶς;

Φώναξε ὁ Ὁρέστης κ' ἔπεσε πιστομα κάτω, θέλοντας ν' ἀνασηκωθεί καὶ νὰ γονατίσει. Ὁ Χριστὸς κοινοστάθηκε καὶ τὸν εἶδε. Ἡ ψυχὴ του εἴτανε περίλυπη μέχρι θανάτου. Τὰ δάχτυλά του τρέμανε ἀπὸ τὰ γερᾶτα κ' ἀπὸ τὴν ἀδυνατία κ' οἱ ἀπαλάμες τῶν χερῶν του φέγγανε.

—Κύριε μείνε μαζί μου! Μείνε μαζί μου, μὴ φεύγεις! Συχώρησέ με! Ὅ,τι κ' ἂν λέμε, ὅ,τι κ' ἂν κάνομε, ὅσο κ' ἂν σὲ σταυρώνομε, αἰῶνια θ' ἀνεσταίνεσαι Σὺ γιὰτὶ ἤπιαμε τὸ αἷμα σου καὶ φάγαμε τὴν σάρκα σου καὶ θέμε δὲ θέμε κυκλοφορεῖς ἀθάνατος μέσα στὸ αἷμα μας.

ἄλλωθ' μασκαρεμένε κ' ἀγνώριστ' χωριὰ ἀπὸ τὴν παλιὰ ἀρχαιοπρεπῆ κλασικὴ μανία τῶν δικαστῶν νομοθετῶν κ' κυβερνητῶν μας. Ὁ! καημένε Παυτανία! καλλίτερα μῆθελες βρεθεῖ μὲ τὸ κκκὸ ποῦ μᾶς ἔκαμες νὰ μὴ γνωρίζουμε πλὴν τὰ χωριὰ μας, τὰ σπιτία μας καὶ τ' ἀμπελοχώραφά μας. Ἀράδιασες ἔνα σωρὸ ὀνόματα στὰ «Ἀρκαδικὰ», τὰ «Ἡλιακὰ» καὶ τὰ «Λακωνικὰ» σου, καὶ ὅ,τι βρήκανε μπροστὰ τοὺς οἱ δικαστῆρες καὶ κυβερνητῆρες μας ἐκείνης τῆς ἐποχῆς ἀπὸ τὰ κεφάλαια αὐτὰ τοῦ ἀθάνατου βιβλίου σου, τὸ παίρνουσι καὶ τὸ κολλᾶνε στὰ κουτουροῦ, ἀδιάρρο κ' ἂν ταϊριάζῃ, ἀδιάρρο ἂν τὸ ἀρχαῖο χωριὸ ἢ ἡ πολιτεία ποὺ σεργιανίσει ἢ ἀρχαῖος περιηγητὴς εἴτανε κοντὰ κάνε στὸ σημερινὸ χωριὸ ἢ τὴ σημερινὴ Πολιτεία, ἀδιάρρο ἂν ὁ λάφυργας τοῦ σημερινοῦ Ρωμιοῦ μπορεῖ νὰ τὸ προφέρῃ καν. Ἀχ! οἱ δυστυχησμένοι δῆμοι καὶ οἱ δημότες τους τί κκκὸ πάθανε μὲ τ' ἀρχαῖα αὐτὰ ὀνόματα. Μερικοὺς ἀπὸ αὐτοὺς καὶ στὰ ὑστερονά, χτὲς ἀκόμα, θελήσανε νὰ τοὺς ἐξευγενίσουν, νὰ τοὺς ἀλλάξουν τὸ κακόζηλο καὶ κακόζηλο τάχα ὀνομά τους καὶ τοὺς ἀλλάξαν τὴν πίστη καὶ τὴ γνωριμιά. Μοῦ ἔτυχε, καὶ τὸ παιδί τοῦ ξενοδοχείου, ποὺ κατέβηκα προχτὲς, καὶ ἡ δούλα ποὺ μὲ ὑπερετεῖ νὰ εἶναι ἀπὸ τὸ ἴδιο χωριὸ Κότρωνα, —σοῦτ! μὴν τὸ μάθει, οἱ δασκῆλοι πῶς κ' αὐτὸ εἶναι ἀβάφτιστο καὶ τὸ βαφτίσουν πιά ἑλληνικὸ!—τοὺς ἀρωτᾶω ποῦ εἶναι αὐτὸ τὸ χωριὸ, σὲ ποῖο δῆμο πέφτει. Στόπ! Ἀρχισαν: Τεθρόνης ὀνεκς, Τεχρόνης ἢ ἄλλη κατακάβα.

—Βρὲ δὲν ἔχει κανένα ἄλλο ὄνομα ὁ τόπος σας; τοὺς λέω.

—Κολοκῦθι, κύριε, μοῦ ἀπαντᾶνε.

—Πῶ! πῶ! Κολοκῦθι, δῆμος Κολοκῦθίου! ντροπὲς! Καλὰ ἔκαμν οἱ λογιώτατοι καὶ σὰς τὸν ἔκαμν δῆμο «Τεθρόνης» κ' ἔς μὴν μπορεῖτε νὰ τὸν πᾶτε! φτάνει ποῦ εἶναι ἀρχαῖο ἑλληνικὸ. Πῶς ἄρρησαν τὸ δόστυχο τὸν Κολοκοτρώνη Ρωμιὸ μὲ τὸ ντροπιασμένο(;) ὄνομά του καὶ δὲν τὸν βάφτισαν ἀρχαῖο Ἑλλῆνα «Πρωκτόλιθον» π. χ. Κακόζηλο, κακόζηλο δὲν εἶναι κ' αὐτὸ τὸ ὄνομα;

Γυρίζω πίσω στὸ Μαρθωνῆσι μου.

Ἀλήθεια ὅτι κάπου ἐδῶ κοντὰ, τρία ἕως τέσσαρα χιλιόμετρα, δύο σταδίου, ὅπως ἀναφέρει ὁ Παυσανίας, βρισκόνταν τὸ ἀρχαῖο Γύθειο, σὲ μιὰ θέσι πολὺ πολὺ καλλίτερη ἀπὸ ἐκείνη ποὺ εἶναι χτισμένη ἢ σημερινὴ πόλη, ὅπως θὰ ἴδομε παρακάτω,

Τὰ χεῖλια τοῦ Χριστοῦ τ' ἀναμικὰ, τὰ μπλαβισμένα, ἀνοικοκλαίσανε. Τί τοῦ εἶπε; Τί τοῦ εἶπε; Τίντωσε τ' αὐτὸ τοῦ μὰ δὲν μπόρεσε ν' ἀκούσει. Ἐνοίωσε μόνο πῶς μίλησε ἀρχαῖα, ἀπαλά, κουρ-κονία Πῶς πέφτανε τὰ λόγια του! Τὰ λόγια του πέφτανε σὰν τὰ μεγάλα, τὰ ζεστὰ δάκρυα. (Ποῖός ξέρεῖ, ἔτσι θὰ κλαῖνε τ' ἀποξημερώματα ὅταν κοιμῶνται ὅλοι οἱ συγγενεῖς, οἱ νεκρικὲς λαμπάδες μπροστὰ στὰ ἔμνοστα κορμιά μὲ τὰ κλεισμένα μάτια...)

—Ὁχι! ὄχι! μὴ φεύγεις!

Φώναξε πάλι ὁ Ὁρέστης (τί ὄνειρο βρῆ, Θεέ μου!) καὶ σύρθηκε στὰ γόνατά του κ' ἔπλωσε τὰ χέρια του ἐκτετυτικά.

Μεῖνε! μεῖνε! Ἡ κλοσὴν εἶναι τὸ μελαψό, τὸ νόστιμο ψωμί ποὺ θέρπει. Τὰ ἄλλα, ἡ ἄμορφη κ' ἡ ἀλήθεια εἶναι προσφάτ' μόνο καὶ πολυτελεῖα στὴ ζωὴ. Μὴ φεύγεις! Κλαῖς; Γιατὶ κλαῖς; Μὴ φεύγεις!

—Σηκωθείτε! σηκωθείτε! θὰ κρυώσετε!

Φώναξε στὸν Ὁρέστη ἕνας ἀστυφύλακας καὶ τόνε σειοῦσε μὲ τὸ χεῖρι. Ὁ Ὁρέστης ἔνοιξε τὰ μάτια του ἀσπασμένους. Κοντεύανε πιά τ' ἀποξημερώματα. Γύρω του γυναῖκες ἀπὸ κείνες ποὺ ποτὲ τους

και επου βρέθηκε κ' ένα άρχαιο θέατρο, ώθειο Ρωμαϊκής εποχής, άλλ' αν την έχτιζαν κάνα κει κοντά στο δμορφο εκείνο μέρος κι άνοιχτόκαρδο, στον ήμερο μυχό του κόλπου, άποκάτου από τ' ώραίο στεφάνι κάτι καταπράσιων από έλιές και γελαστώνε λόφων, αΐ! συχωρεμένοι θάταν αν έδιναν σ' η νέα πόλη το άρχαιο δμορφο όνομά της. 'Αλλ' έδωπά που την έχουε στημένη και σκορπισμένη κατάντι κρυα από το νησί, το Μαραθωνήσι, την άρχαία που είπαμε Κρανάη, κι άποκάτω και στην πλαγιά του σκοτεινού Κούμαρου - με συμπάθειο, έλληνικά «Λαρίσιον» - ή Μαραθωνήσι έπρεπε να την άφήσουν να λέγεται ή Κούμαρο να τή βγάλουνε, γιατί ή θέση της μόνο για κουμαρές είτανε καταλληλή και για τις τρύπες και κατοικίες των παλιών νευτικων και φαραδων που τή θεμελιωσαν εκείνη την εποχή και όχι για σημερινή πολιτεία και πρωτεύουσα με αξιώσεις, για την υγεία κάνα κείνων που κατοικοῦνε κει άπάνω στο βουνό, γιατί ή παρκαλική γραμμή της ή μακριά κι άτέλειωτη, το πρώτο πάτωμα - σά να ποῦμε - της έρτάπυργης αὐτῆς πολιτείας άξίζει δ,τι να είπη.

Ξαπλώνεται σέ μια έκταση από δυό χιλιάδες μέτρα κοντά μάκρος, στο μυχό, που είπα, του Λακωνικού κόλπου και στην άρχή του δυτικού του πλευρου ώστε ν' άντικρύζει την άνατολή του ήλιου που άμέσως ξμα ξεμουτίζει την αυγή πίσωθε από τους χαμηλούς λόφους του άλλου πλευρου του κόλπου λαμποκοπάει και φωτίζει και ζεσταίνει το παλαιό κεφαλοχώρι έως ότου να κρυφτῆ το άπόγειομα νωρίς-νωρίς, πίσω από την κορφή του βουνου, που στην πλαγιά του είναι άραδικωμένα τα σπιτικά τῶνα άπάνου στάλλο. Και είναι μια χραά αυτό το άκρογιαλι με το τεχνικό κρηπίδωμά του και τιμάει τον τόπο και δίνει σημασία στο λιμάνι που ποδίζου και καταφεύγου και βρίσκου οσο και έξασφάλιση από τή μεγάλη θαλασσοταραχή του άνοιχτού πέλαου και την άγριεμάρα και το ξέγυμα των δυό κοντινών κάδων τὰ κάθε είδους καράβια και βικπορία που άρμενίζουν έξωθε από το Μαλίε και το Τάιναρο. 'Αφρίζει έξω ή θάλασσα και φρενιάζουν τα κύματα και μουγκρίζου οι άνεμοι και έδῶθε από το νησί και από τον τεχνητό μῶλο κατασταλάζου ησυχά ησυχά σαν άπισταμένα τα κύματα και με τῆς βίεζ σπαζου και καθαλικουου τις πελεκημένες πέτρες του μῶλου και τῆς άκρογιαλιάς, μονον όταν τῆς νοτιάζ ή δύναμη άρχινάει ή τελειώ-

νει κατάστηκ και καταμετῆς από το άνοιγμα του κόλπου. Και κοροιδουου αὐτῆ την έχτατη άγριεμάρα τὰ σκυλαροῦδια βγαίνοντας από την παραδωση και το μάθημα των κοντινών σκολειῶνε τους και τρέχου και σκορπιώνται και κατεβαίνου και άρα διάζονγκι με γέλοικ και χαρές και περιφρονητική άχλαδοή στις σκάλες και άπειθαθρες και περιμένουνε να σπάζη σ' α πόδια τους και να πιτσιλίση ώ; την κορφή το άπειλητικό όγκος του νερού - συντρίμια και περίγελο πλιά και των πιό άδύνατων στεριανών και αὐτουῶν των τρυφερών βλασταριῶν, που άνάθεμα το ένα που πάει στη μάνα του με παπούτσι και κάλτσες ή γυμνά πόδια και άντζες στεγιά.

Όντας δ ήλιος τραβήξη ησυχά κι άνεφελα το δρόμο του και μήτε μαῦρο σύγγερο τον σιελάση, μήτε μουγκρητό άγριο τον άνταριάση και φτάση άπάνωθε και κατακόρυφα από τή χωροπούλα ή πάει να κρυφτῆ ύστερα από δέκα ώρων έτσι άτάραχο δρόμο πίσω από το ρημοκαλλῆσι στην κορφή του βουνου - του λιόνουσου λατρεία στην πελαιά, των 'Αγίων Πάντων στη σημερινή εποχή - ώ! τί γραμμές, τί χρώματα, τί λαμπρά ίσκιώματα ξαπλώνονται και ξεπολυίνται στην άντικρυνή χαμηλή και ήμερη στεριά των Μολάων και τῆς 'Επίδκουρου τὰ ψηλώματα ίσχαε κάτου στις 'Ακρίες και τὰ Βάτικα' τί λιμνης γλύκα και καμάρι παίρνει ή από άρχή άπέρικνη θάλασσα αὐτῆ με έλαφρές έλαφρές κάπες και που ζάρες από τ' άγεράκι, σαν δμορφο μαβι φουλάρι ασιδέρωτο, και τί άνεπάντεχη γαλήνη και θέλο κίφι παίρνει ή ψυχή του άνθρώπου κυτάζοντας την και ο νους του ξελάφρωση θαμάζοντας τη! Σε κάτι τέτοιαν ώρα και με τέτοιας φύσης την όμορφιά, μπουνάτσα και μεγαλειό, φαίνεται, κάθησε κι δ 'Ορέστης στον κοντινό μυθικό άχρον λιθον, μαυιωμένος από το κυνηγητό των 'Ερινυῶν και τον άφησε ή μάνα' και με το δικιο του το Οικατοργό αὐτό λιθάρι έλαβε θεική δύναμη και όνομάστηκε «Ζεύς Καππότας».

(Στάλλο φύλλο τελιώνει το πρώτο γράμμα)

ΧΡΥΣΑΝΘΟΣ ΠΑΛΙΑΠΗΔΑΣ

ΑΡΓΥΡΗ ΕΦΤΑΛΙΩΤΗ

ΠΑΛΙΟΙ ΣΚΟΠΟΙ

ΠΟΥΛΟΥΝΤΑΙ ΣΤΑ ΓΡΑΦΕΙΑ ΤΟΥ ΝΟΥΜΑ ΔΡ. 2 ΚΑΙ ΔΡ. 2 1/2 ΓΙΑ ΤΟ ΒΕΩΤΕΡΙΚΟ

ΚΑΤΙ ΛΟΓΑΚΙΑ

Σ' έσένα που αγαπώ

Στα βάθη τῆς καθάριας μου
τῆς άσπιλης ψυχῆς
λογάκια παναρμονία
και πλάνα άγροικιά

Μοιάζου με γλώσσα πάναγνη
οδορίας προσευχῆς
μια γλώσσα που την ζευθα
για σένα π' αγαπάω.

Μια γλώσσα που έδιάβασα
σε' όρεο πρόσωπό σου
στῆς ζηλεμένης σου καρδιάς
τα ξάστερα πιάτσια

Μια γλώσσα που την εκλεψα
απ' το χαμόγελό σου
κι από τα καταμέλινα
τα πυρνώ σου μάτια.

'Αθήνα.

ΔΙΑΙΚΑ ΛΘ. ΜΠΕΤΣΙΚΑ

ΓΕΝΕΒΕΖΙΚΑ ΓΙΩΒΙΛΑΙΑ*)

Τέτοια στη Γενέβη ή κατάσταση όταν ζεσπατε το μεταρρυθμιστικό κίνημα. Οι νέες ιδέες βρήκανε και δῶ το κατάλληλο έδαφος και, μ' δλη την πρώτη άντίσταση, γλήγορα ύπερίσχυσ' ή ευγλωττία του Φαρέλ, Βιρέ και Φοριάν, τότο ώστε την 21 του Μάη 1536 το γενικό Συμβούλιο κήρυχε παμψηφεί πῶς χωρίζονταν από την καθολική 'Εκκλησία και παραδεχόντανε τή Μεταρρύθμιση. Με το νάλλάξανε όμως θρησκεία έτσι σέ μια μέρα δέν άλλαξανε και χαρακτήρα οι Γενεβίτσι. 'Η μεταβολή γίνηκε από λόγους μέλλον πολιτικούς παρά καθυπό θρησκευτικούς. 'Ο δούκας τῆς Σαβουά από πολόν καιρό έκανε στην άνθισμένη πολιτεία τὰ γλυκά τὰ μάτια και συχνά είχε προσπαθήσει να την άγοράση από το δεσπότη της κολακισόντας τονε. Μα οι καλοι πατριώτες είχανε ξεγελάσει τις μηχανοραπίες του. - Καλήτερα λεύτεροι παρά πλούσιοι, είτανε ή παντοτινή τους άπάντηση. - 'Η Μεταρρύθμιση παρουσιαζόντανε τώρα πρόσφορο μέσο να πο-

*) Κοίταξε το περασμένο φύλλο.

δὲ γελῶνε τότε περικυκλώσανε και του φωνάζανε με τις βραχνές φωνές τους ποιά να τον παρει μαζί της. Αὐτός σηκώθηκε και τις έδωξε σπρώχνοντας τις και με τα δυό του τα χέρια κ' έφυγε σά να τονε κυνηγοῦσε κανείς. 'Η βροχή είχε πῶσι και το φεγγάρι άρχισε πάλι ν' άγριοπηδῆ διαωμένο από σύγγερο σέ σύγγερο.

'Αρχίζε πιά να ζημερώνει. 'Αντρες και γυναίκες κάπου κάπου, άγκαλιασμένες τρέχανε και πηγαίνανε σε' άκάθαρτα κρεβάτια, να απν κοιμηθουνε. 'Εργάτες με βουλιαγμένα τα μάγουλα με δόντια μαῦρα και χαλασμένα από το πιστό και την άρρώστεια, ζυπνούσανε και με τα χέρια τους στις τσέπες να ζεσταθουνε, πηγαίνανε στο μεροκάματο.

- 'Ελα μαζί μου, χρυσό μου...
- 'Ελα να κοιμηθείς μαζί μου...
- 'Εχω φωτιά στην κάμαρά μου.

Του φωνάζανε οι χλωμές γυναίκες που είχανε πιά σωρευαστεί στις άκρες των δρόμων κουρασμένες από το άνώφελό τους άπειθε και στεῖρο άντροκνηγητό. Σηκῶνανε τα κεφάλια τους με τα ψούτια μαλλιά, τα καλοχτενισμένα και του φωνάζανε βραχνά. Κι ως τότε βλέπανε να περνά και να μή στρέφεται να τις δει, χαμηλώνανε πάλι τα κεφάλια

τους μέσα στα γόνατά τους και κουλουραζόντανε άμίλητες περιμένοντας να περάσει άλλος.

Και τοῦτο ώσότου έρθει ή μέρα και τις σαρώσει στις βρομοκάμερές τους και πέσουνε στα δίπλα κρεβάτια τους, λιγωμένες και στεγιάς από την άγρύπνια κι από την πείνα.

VII

'Ανέθηκε τρία τρία τα σκαλοπάτια του σπιτιού του δ 'Ορέστης και βγήκε στο μπαλκόνι κι άκ κούμπησε στα κάγκελα. 'Εκανε σαν τρελλός. Τα μηλίγγια του τα κρατούσε γιατί θίλανε να σπῶσουνε.

'Η Χρυσούλα δέν είχε γυρίσει ακόμα από την εκκλησία. Κι δ 'Ορέστης στο μπαλκόνι, πηγαυορχότανε, σά θεριό σέ σιδερένο κλουδί, και την περιμένε.

- 'Α! έγω ύποφέρω, έγω πεθίνω, έγω νοιώθω την καρδιά μου να γίνεται κομμάτια κ' εκείνη γυρίζει ακόμα με τον ξεμωρκμένο γέρο. Θάχουε πιά άπολύσει από την εκκλησία, που θάνει;

Μια κανία του παρκαμόρφωσε τα χείλια και τα φρύδια - ένῶ άπάναντι του ή άνατολή γεμάτη κ-

λοσύνη είχε σκορπιστεί πιά δλη στον ούρανό. 'Η Notre-Dame φνιτάζε, μέσα στην πορφύρα τῆς Αδγῆς, πελώρια, έξωπιαία, σαν κατιτί το ζωντανό κ' αίστανότανε άπάνω της; δ 'Ορέστης όλα τα πέτρινα τέρατα που τρέχανε άπάνω στις στέγες της κι άνοίγανε τα στόματά τους στις γωνίες και σκαρφιλῶνανε, το ένα διαγκώνοντας την ούρα του άλλου κι άνεβαίνανε γοργογόνατα άπάνω στα καμπαναριά και τότε κυτάζανε κοροιδευτικά.

- Που είτανε!;

Δέν την είχε ακούσει ποτε ήρθε - είχεν αποχαιρετήθει σιγά-σιγά το Γοργία που τή συνόδευε κ' είχε άνεβεί στα νύχια των ποδιών της, ή πόρτα τῆς κάμερας είτανε άνοιχτή και δέν έτριζε. 'Εβγαλε βιαστική το καπίλο της και μ' ένα προκίστημα φέβου πετάχτηκε στο μπαλκόνι.

- Που είτανε!;

Τα κεριά τῆς 'Ανάστασης που κρατούσε σθεμένα πῆσανε από τα χέρια της.

- 'Ορέστη μου, τί έχεις! 'Είσαι άρρωστος! είσαι άρρωστος, άγάπη μου!...

('Ακολουθεί)